

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a Burai-Kovács és Partnerei Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek dr. Chertes Attila ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt I.r. alperes neve (I.r. alperes címe) I. rendű és a DR. FELSŐ Vállalkozásszervező és Csődtanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaság (felszámoló iroda címe) felszámoló által képviselt II. r. alperes neve "felszámolás alatt" (II.rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2007. február 27. napján kelt 35. G.41.147/2005/27. számú ítélete ellen az I. rendű alperes által benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 450.000,- (Négyszázötvenezer) Ft másodfokú költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint a cégjegyzékbe 1992. április 7-én bejegyzett, 1.000.000,- Ft törzstőkéjű Á. Kft.-nek (a továbbiakban: társaság) 2000. május 8. napjától három magánszemély tagja volt. Ezek a magánszemélyek és hat gazdasági társaság - köztük a felperes és az I. és a II. rendű alperesek - mint a társaság leendő tagjai, 2000. április 20. napján szindikátusi szerződést kötöttek egymással, melyben megállapodtak abban, hogy a gazdasági társaságok a társaság törzstőkéjének felemelése útján meghatározott arányban a társaság tagjai lesznek. Rögzítették egyben a felperest az egymás közti üzletrész-átruházás esetére megillető elővásárlási jogot, valamint azt, hogy a felperes a tőkefelemeléssel egyidejűleg opciós szerződést köt a többi szerződő fél üzletrészeire, a névértéknek megfelelő - az időközi inflációval korrigált - vételáron.

A szindikátusi szerződésnek megfelelően 2000. május 11-én módosították a társasági szerződést. A törzstőke emelés folytán 20.000.000,- Ft jegyzett tőkéjű társaságnak a felperes 4.000.000,- Ft-os, az I. rendű alperes 3.400.000,- Ft-os, míg a II. rendű alperes 2.000.000,- Ft-os törzsbetéttel vált a tagjává. A társasági szerződés III. fejezetének 1. pontja rögzítette, hogy az üzletrész a társaság tagjaira szabadon átruházható, de a felperes tagnak a felek elővásárlási jogot biztosítanak. Ugyanezen a napon a felperes és a társaság tagjai külön okiratokban, egyező szöveggel vételi jogot biztosító szerződéseket kötöttek, melyben a tagok a felperesnek öt évig terjedő időre vételi jogot biztosítottak a társaságban meglévő üzletrészükre azzal, hogy annak vételára a szindikátusi szerződésben is rögzített inflációval növelt névérték.

A 2000. május 11-i társasági szerződés módosítás alapján a változásokat a cégbíróság a cégjegyzékbe bejegyezte.

Ezt követően a felperes mint kötelezett és a II. rendű alperes mint jogosult 2001. júliusi dátumozású, megállapodásnak nevezett szerződést (a továbbiakban: perbeli szerződés) kötött egymással, melyben rögzítették a fentiek szerinti előzményeket. A perbeli szerződés II. fejezetében megállapodtak abban, hogy a megállapodás hatályba lépésének napjával a közöttük létrejött vételi jogot biztosító szerződést egyező akaratral megszüntetik, továbbá hogy együttesen támogatják és megszavazzák a társasági szerződés olyan értelmű módosítását, amely megszünteti a felperes többi taggal szemben fennálló elővásárlási jogát a tagok közötti üzletrész-átruházás esetén. A felperes arra is kötelezettséget vállalt, hogy mindeddig nem fogja az elővásárlási jogát érvényesíteni. Kötelezettséget vállalt arra is, hogy az I. rendű alperes és egy további társaság tulajdonában lévő üzletrészek vonatkozásában az ezen üzletrészek fennálló vételi jogosultságot biztosító szerződések megszüntetését haladéktalanul kezdeményezi, és azok megszűntéig a vételi jogát az I. rendű alperes és a megjelölt további gazdasági társaság üzletrésze vonatkozásában csak a II. rendű alperes ilyen irányú felhívása alapján, a II. rendű alperes által megszabott határidőben és feltételekkel gyakorolja. A társaság többi tagjának tulajdonában lévő üzletrészei a vételi jogosultságát szintén csak a II. rendű alperes felszólításától számított 8 napon belül érvényesíti.

A felperes vállalta továbbá, hogy a fentiek szerinti vételi jogának érvényesítését követően megszerzett, a társaság teljes törzstőkéjéből 42 %-nak megfelelő, tulajdonába került üzletrész vonatkozásában vételi jogot enged a II. rendű alperes számára. Visszavonhatatlan kötelezettséget vállalt arra is, hogy amennyiben bármilyen okból a vételi jogát a II. rendű alperes felszólítása alapján nem érvényesíti, úgy a II. rendű alperes javára a saját üzletrésze tekintetében biztosít vételi jogot a perbeli megállapodásban rögzített feltételek szerint.

A szerződő felek a perbeli szerződés III. fejezetében a vételi jog feltételeit, a IV. fejezetben a felek mellékkötelezettségeit, míg az V. fejezetben egyéb rendelkezések címszó alatt további kötelezettségvállalásokat rögzítettek, egyebek mellett itt a felperes arra is kötelezettséget vállalt, hogy a társasági szerződésnek az elővásárlási jogát megszüntető módosítását elfogadja és megszavazza, a társaság taggyűlésein részt vesz, továbbá csak a II. rendű alperessel előzetesen írásban egyeztetett álláspontot képvisel és ennek megfelelően szavaz.

A felperes - a II. rendű alperes felhívása nélkül - 2001. október 3-án vételi jogával élt és megszerezte az egyik magánszemély üzletrészt, a változást a cégbíróság a cégjegyzékbe bejegyezte.

2001. október 31-én szintén vételi jogával élve - a II. rendű alperes felszólítása nélkül - megszerezte egy további magánszemély tag üzletrészt is, ennek átvezetése is megtörtént a cégjegyzéken.

2002. szeptemberében vételi joga gyakorlásáról nyilatkozott az I. és a II. rendű alperes és további három gazdasági társaság üzletrésze vonatkozásában, amelyek közül két, perben nem álló gazdasági társaság üzletrészt megszerezte, míg az alperesek és egy további gazdasági társaság tárgyalást kezdeményeztek a felperessel, melyek eredményeképpen, írásba foglalás nélkül, megállapodtak abban, hogy az ő üzletrészeik vonatkozásában jogügyletek nem jöttek létre. Ezek bejelentése sem történt meg az ügyvezetés felé.

A másik két gazdasági társaság vonatkozásában a tagváltozás szintén átvezetésre került a cégjegyzéken.

Bár az üzletrész átruházások kapcsán is többször módosult időközben a társasági szerződés, az soha nem került olyan tartalommal módosításra, ahogyan azt a perbeli megállapodás tartalmazta, nem tartalmazta továbbá sem a felperest, sem a II. rendű alperest megillető opciós jogosultságokat sem. A módosítások nem érintették továbbá a tagok egymás közötti üzletrész-átruházása esetére a felperest megillető elővásárlási jog biztosítását sem.

2002. szeptember 13-án a felperes mint vevő és a II. rendű alperes mint eladó üzletrész-átruházási szerződést kötöttek egymással, melyben előzményként a 2000. május 11-i, a felperest megillető vételi jogot biztosító szerződést rögzítették, valamint azt, hogy jelen üzletrész-átruházási szerződéssel ezt a megállapodást megszüntnek tekintik és ehhez képest nem a vételi jogot biztosító szerződésben megállapított vételáron, hanem 30.000.000,- Ft vételár ellenében szerzi meg a felperes a II. rendű alperes üzletrészt.

Ezáltal a II. rendű alperes tagsági viszonya a társaságban megszűnt.

2002. október 9-én ismét sor került a társasági szerződés módosítására, egyben a törzstőke felemelésére is, de ez a társasági szerződés sem érintette a felperes javára rögzített elővásárlási jogosultságot. Ezt követően a társaság törzstőkéjében, tagjaiban, és az őket illető üzletrészek mértékben változás nem történt.

A II. rendű alperes 2004. június 25. napján kelt levelével felhívta a felperest arra, hogy a társaságban még megmaradt magánszemély-tag tulajdonában álló 1.000.000,- Ft névértékű üzletrész tekintetében gyakorolja a vételi jogát a perbeli megállapodásban foglalt kötelezettségvállalása alapján, 8 napon belül, figyelemmel arra, hogy a II. rendű alperes a perbeli megállapodás értelmében érvényesíteni kívánja a vételi jogát.

A felperes a felszólításnak nem tett eleget.

Ezt követően 2005. január 17-én az alperesek írásban megállapodást kötöttek egymással „vételi jog gyakorlására jogosult személy kijelöléséről” megjelöléssel, melynek értelmében a II. rendű alperes az I. rendű alperest jelölte ki a vételi jog a gyakorlására.

Ezen megállapodásra hivatkozással az I. rendű alperes 2005. január 17-én levelet intézett a felpereshez, melyben gyakorolta a felperes tulajdonában lévő, a társaság törzstőkéjének 70,535 %-át megtestesítő, 15.800.000,- Ft névértékű üzletrésze a II. rendű alperes javára alapított vételi jogot oly módon, hogy a nyilatkozat kézbesítésével egyidejűleg megszerzi az üzletrész tulajdonjogát. A nyilatkozatot a felperes 2005. január 20-án vette kézhez. Az I. rendű alperes vételár címén átutalt a felperesnek 19.320.000,- Ft-ot, melyet a felperes visszautalt és ezt követően az I. rendű alperes azt bírói letétbe helyezte.

Az I. rendű alperes bejelentése alapján a változásokat az ügyvezetés a cégbíróságnak nem jelentette be, ezért az I. rendű alperes törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményezett a társasággal szemben, kérelmét a másodfokú bíróság - az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatva - elutasította. Ugyanakkor határozata indokolásában rögzítette, hogy a vevő szabályszerű bejelentése alapján az ügyvezető köteles a tagváltozás cégbírósági bejelentésére.

A felperes 2005. július 13. napján nyújtotta be a keresetét a Fővárosi Bírósághoz, melyben kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a felperesnek a társaságban fennálló üzletrésze vonatkozásában nem jött létre jogviszony a felperes és az I. rendű alperes között. Kérte továbbá annak megállapítását is, hogy az alperesek közötti 2005. január 17-én kötött „megállapodás vételi jog gyakorlására jogosult személy kijelöléséről” elnevezésű szerződés érvénytelen. Kérte az alperesek perköltségben való marasztalását.

Keresete jogalapját az eljárás során részben pontosította, illetve módosította. Végleges kereseti kérelme indokaként egyrészt hivatkozott arra, hogy a perbeli szerződés azon rendelkezése, amely szerint a II. rendű alperes felszólítására a felperes köteles a vételi jogát gyakorolni semmis, a felperes szerződéses szabadságát vonja el, így a Ptk. 200. § (1) és 205. § (1) bekezdésébe ütközik.

Másodlagosan arra hivatkozott, hogy a perbeli szerződés az 1997. évi CXIV. törvény (1997. évi Gt.) 134. §-ába ütközés miatt is érvénytelen, ugyanis a kógens

1997. évi Gt. fenti jogszabályhelye a tagok között csak az elővásárlási jog kikötését engedi. Ennek folytán opciós jog kikötésére nincs is lehetőség. Amennyiben mégis ki lehet kötni érvényesen a tagok között opciós jogot a mögöttesen alkalmazandó Ptk. rendelkezései értelmében, úgy a vételi jogra is alkalmazni kell azt, hogy a tagok között azt csak a társasági szerződésben lehet érvényesen kikötni. Mivel a társasági szerződés sem a perbeli szerződés megkötésekor, sem azt követően soha nem került olyan tartalommal módosításra, hogy a II. rendű alperes vételi jog illetné meg a felperesi üzletrészre, ezért ennek hiányában a perbeli szerződésben alapított vételi jog jogszabályba ütközik.

Harmadrészt hivatkozott a keresetében arra is, ha a bíróság az érvénytelenségi hivatkozásait nem osztaná, akkor sem gyakorolhatta érvényesen a II. rendű alperes, illetve az I. rendű alperes a vételi jogot, mert az időközben megszűnt. Álláspontja szerint egyrészt a perbeli szerződésen a dátum hiányossága, másrészt a perbeli megállapodás szövege alapján az határozatlan idejű opciós jog kikötésének felel meg, amely hat hónap elteltével megszűnik, és az ezzel ellentétes megállapodás semmis.

Amennyiben a perbeli megállapodás érvénytelen, erre alapítottan érvénytelen az alperesek között létrejött vételi jog gyakorlására vonatkozó megállapodás is, mert az lehetetlen szolgáltatásra irányul.

Végül hivatkozott arra is, hogy a fentiekől függetlenül is érvénytelen az alperesek közötti megállapodás, mert az a Ptk. 375. § (4) bekezdésében, illetve 374. § (5) bekezdésében foglalt utaló szabály által felhívott 373. § (4) bekezdésébe ütközik, ugyanis a vételi jog, illetve az elővásárlási jog átruházása semmis.

Az I. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. A felperes keresetének indokai közül a 1997. évi Gt. 134. § (1) bekezdésére vonatkozó felperesi érvelésre úgy nyilatkozott, hogy az opció nem más, mint az adásvétel egy különös neme. Az adásvételt a tagok között a 1997. évi Gt. nem tiltja, sőt kifejezetten a tagok közötti szabad átruházást engedi meg. Amennyiben az üzletrész átruházhatóságát a társaság tagjai bármilyen formában korlátozni kívánják, pl. a vételi jog kizárása útján, azt kizárólag a társasági szerződésben tehetik meg, és ezzel összhangban emeli ki a 1997. évi Gt. 134. § (1) bekezdése a társaság tagjainak azon lehetőségét, hogy az elővásárlási jog kikötésével éljenek. Jelen esetben a tagok nem rögzítettek korlátozást a társasági szerződésben az üzletrész átruházhatósága tárgyában.

A felperes keresetben felhozott egyéb érveit is megalapozatlannak tartotta.

A II. rendű alperest a per kezdeti szakaszában ügygondnok képviselte, később a felszámolás alá kerülését követően a felszámoló, hasonlóan az ügygondnokhoz, csatlakozott az I. rendű alperes ellenkérelméhez és a felperes keresetének az elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

Az elsőfokú bíróság a 2007. február 27-én kelt 35.G.41.147/2005/27. számú ítéletében megállapította, hogy a felperesnek a társaságban fennálló üzletrésze vonatkozásában a felperes és az I. rendű alperes között nem jött létre jogviszony. Megállapította, hogy az I. és a II. rendű alperesek között létrejött 2005. január 17-én

kötött „Megállapodás vételi jog gyakorlására jogosult személy kijelöléséről” elnevezésű szerződés érvénytelen. Kötelezte az I. és a II. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 1.800.000,- Ft perköltséget.

Határozata indokolásában - a fellebbezéssel támadott körben - rögzítette, hogy a 1997. évi Gt. 133. § (1) bekezdése szerint a társaság bejegyzését követően a tagok jogait és a társaság vagyonából őket megillető hányadot, az üzletrész testesíti meg. Azonos mértékű üzletrészhez azonos tagsági jogok fűződnek. A társasági szerződés azonban egyes üzletrészeket a többiekétől eltérő tagsági jogokkal ruházhat fel.

E rendelkezést összevetve a 1997. évi Gt. 134. § (1) bekezdésében foglalt azzal a szabállyal, hogy az üzletrész a társaság tagjaira szabadon átruházható és, hogy a társasági szerződésben a tagok egymásnak elővásárlási jogot biztosíthatnak; valamint a 137 § rendelkezéseivel, amely az üzletrész kívülálló személyre történő átruházásának szabályait rögzíti, megállapította, hogy különbséget tenni az üzletrésznek a tagok közötti átruházása és a kívülállóra való átruházása közötti szabályok tekintetében. Kívülállóra történő átruházás esetén a tagokat a törvény előírásánál fogva illeti meg elővásárlási jog. A kívülállókra való átruházás esetén engedi meg a 1997. évi Gt. 137. §-a azt, hogy a társasági szerződésben azt kizárják, korlátozzák, illetve a társaság beleegyezéséhez kössék.

Az üzletrésznek tagok közötti átruházása esetén csak az egymásnak biztosított elővásárlási jog kikötésének lehetőségét tartalmazza az 1997. évi Gt.

Ha valamely tagnak akár elővásárlási, akár vételi joga van a társaság másik tagjának üzletrészén a többi taggal szemben, az egyértelműen és hangsúlyozottan olyan rendelkezési jog, egyoldalú hatalmasság, amely az ilyen jogosultsággal rendelkező tagnak a többiekétől eltérő többletjogosultságot magába a foglaló tagsági jogot biztosít. E vonatkozásban viszont kötelező erővel írja elő a 1997. évi Gt. 133. § (1) bekezdése, hogy ez csak a társasági szerződésben biztosítható és ezzel összhangban rendelkezik az elővásárlási jog tekintetében a már hivatkozott 134. § (1) bekezdése is. Hiszen az elővásárlási jog biztosításánál is arról van szó, hogy valamelyik tag a többi tagtól eltérő többletjogosultsággal fog rendelkezni.

Erre tekintettel megalapozottnak találta az elsőfokú bíróság azt a felperesi hivatkozást, hogy az opciós jogot a 1997. évi Gt. 133.§ (1) bekezdése értelmében csak a társasági szerződésben lehetett volna érvényesen kikötni, és a társasági szerződés ilyen rendelkezést nem tartalmazott. Ennek hiányában a perbeli szerződésben alapított vételi jog jogszabályba ütközik. Az opciós szerződés megkötésekor a szerződő felek mindketten a társaság tagjai voltak. A megállapodás, mint jogszabályba ütköző szerződés a Ptk. 200. § (2) bekezdésének első fordulata alapján semmis, ahhoz joghatások nem fűződhetnek. Ennek alapján jogosultságot nem lehet érvényesíteni, és kötelezettségeket nem kell teljesíteni. Erre alapítottnak tehát a II. rendű alperest érvényes vételi jog nem illette meg a felperessel szemben.

Az ítélet ellen az I. rendű alperes nyújtott be fellebbezést, melyben annak megváltoztatásával a felperesi kereset elutasítását és a felperes első és másodfokú költségben való marasztalását kérte. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság

annak ellenére állapította meg, hogy nem jött létre a felperes és az I. rendű alperes között jogviszony, hogy a szerződés létrejöttét elismeri, azonban azt érvénytelennek tekinti. Ezzel összemosta a nem létező szerződés és az érvénytelen szerződés közötti különbségeket hiszen nyilvánvaló, hogy az érvénytelen szerződés esetén - jöllehet a célzott joghatás kiváltására az alkalmatlan - a jogviszony létrejön.

A fentiekén túl arra is hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság téves jogszabály-értelmezés folytán jutott arra a következtetésre, hogy a 1997. évi Gt.-ben szabályozott elővásárlási jog alkalmazható lenne a Ptk.-ban szabályozott vételi jogra is, mert a 1997. évi Gt.-nek ugyan mögöttes jogszabálya a Ptk., azonban a szubszidiaritás fordítva nem érvényes, az általános szabályoknak, így a Ptk.-nak nem mögöttes szabályai a speciális szabályok, tehát az 1997. évi Gt. sem. Márpedig a bíróság fenti értelmezéséből ez következne. Egyébként is a Ptk. 375. § (1) bekezdése csak „egyebekben” rendeli alkalmazni mögöttes szabályként az elővásárlási jogra vonatkozó rendelkezéseket. Az opció alapítása azonban a Ptk.-ban önálló szabályozásra került, a 1997. évi Gt. pedig az opció alapításával kapcsolatban nem tartalmaz az elővásárlási jog alapításához hasonló megszorításokat. Erre figyelemmel az opció alapításának kérdésében a 1997. évi Gt.-nek az elővásárlásra vonatkozó szabályai alkalmazásának nincs helye.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megsértette a kérelemhez kötöttség elvét is, túlterjeszkedett a felperes által előterjesztett kereseten, amikor azt állapította meg, hogy a vételi jog többletagsági jog és ezért csak a társasági szerződésben köthető ki érvényesen. Álláspontja szerint a felperes erre a keresetében nem hivatkozott.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, annak helyes indokai alapján. Kérte az I. rendű alperes másodfokú perköltségben való marasztalását.

Kifejtette, hogy tévesen hivatkozik a felperes arra, hogy az elsőfokú bíróság összemosta volna a nem létezés és az érvénytelenség fogalmát. Az elsőfokú bíróság ítéletéből megállapítható, hogy a perbeli megállapodás, valamint az alperesek között létrejött szerződés vonatkozásában mondja ki azok érvénytelenségét, és az ezek alapján tett vételi nyilatkozatra tekintettel nem jött létre jogviszony a felperes és az I. rendű alperes között.

Egyetértve az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtettekkel azt hangsúlyozta, hogy az opciós jogosultság mindenképpen az üzletrészhez tapadó többletjogosultságnak tekinthető. Példaként említve, hogy egy háromtagú kft.-ben, ahol minden tagnak egyenlő üzletrésze van a társaság csak úgy hozhat döntést, ha bármelyik tag egy másik tagot maga mellé állít. Ha viszont az egyik tag a másik tagnak az üzletrésze tekintetében vételi jogot enged és e tag él a vételi jogával, akkor a harmadik tag helyzete rosszabbra fordul. Míg a vételi jog gyakorlását megelőzően egyenrangú partnerként vehetett részt a döntéshozatalban, addig a vételi jog gyakorlását követően kisebbségi tulajdonnal rendelkező taggá válik, akinek csupán a minősített többség eléréséhez lesz szükség a szavazatára, de nélküle is biztosítható pl. a taggyűlés határozatképessége. Hivatkozott a 1997. évi Gt. magyarázatára, amely az elővásárlási jog tekintetében úgy fogalmaz, hogy eltérő tagsági jogot biztosító üzletrész pl. a dolgozói üzletrész, de eltérő tagsági jogot biztosító üzletrész keletkezhet akkor is, ha a tagok - élve a 1997. évi Gt. 134. § (1) bekezdésében adott

törvényi felhatalmazással - a társasági szerződésben egymásnak elővásárlási jogot biztosítanak.

Végül a fellebbezésnek azon hivatkozásával kapcsolatosan, hogy az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a kereseti kérelmen hangsúlyozta, hogy a felperes a 2006. április 5. napján kelt előkészítő iratában a vételi jogot maga is többlet-tagsági jognak tekintette és ekként is hivatkozott rá. Másrészt viszont a bíróságnak a semmisséget hivatalból is figyelembe kell vennie. A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának állásfoglalása szerint a kereseti kérelemhez való kötöttség nem érvényesül, ha a per tárgyát képező szerződés semmissége bizonyítottá válik.

Fellebbezési ellenkérelmében előadta továbbá, hogy az elsőfokú eljárás során a kereseti kérelme jogalapjaként előterjesztett további indokaikat is változatlan tartalommal fenntartják, így arra a nem várt esetre nézve, ha a másodfokú bíróság a fellebbezéssel támadott jogcím tekintetében a fellebbezést előterjesztő fél álláspontját osztaná kérte legyen figyelemmel a keresetlevélben és a per során előadott azon további indokokra is, amelyek a felperes megítélése szerint - ellentétben az elsőfokú ítéletben megjelölt állásponttal - ugyancsak megalapozzák a keresetet.

Előadta továbbá, hogy álláspontja szerint az elsőfokú ítélet - fellebbezés hiányában - a II. rendű alperes vonatkozásában jogerőre emelkedett.

Az I. rendű alperes 4. sorszám alatt előkészítő iratot nyújtott be, melyben a fellebbezésében előadottakat változatlanul fenntartva, az alábbiakat adta elő.

Az üzletrész elvont fogalom, amely a tagsági jogok, kötelezettséget és a társasági vagyontól a tagra jutó rész megtestesítője. Lényege az, hogy az üzletrész mindenkori tulajdonosát illetik meg, vagyis az üzletrész átruházása esetén az átruházónak a tagsági jogviszonyból eredő jogai és kötelezettségei az üzletrész megszerzőjére szállnak át (1997. évi Gt. 138. § (1) bek.). Ezért írja elő a 1997. évi Gt., hogy a többlettagsági jogokat biztosító üzletrész kialakítására csak a társasági szerződésben kerülhet sor, hiszen egy ilyen üzletrész mindenkori tulajdonosát a többi mindenkori taggal szemben valamilyen előny fogja megilletni. A jelen eljárás tárgyát képező opció azonban nem üzletrészhez kapcsolódó, nem annak mindenkori tulajdonosát megillető, tagsági jogviszonyból eredő tagsági jog, hanem konkrét személyek között létrejött, egyedi kötelmi jogi jogügyletből származó, kizárólag egy konkrét személyt megillető jogosultság, amely éppen ezért nem is száll át az üzletrész átruházása esetén. Jelen esetben tehát két személy közötti polgári jogi szerződés megkötésére került sor, amelynek a társasági szerződésben nem lehet helye, már csak azért sem, mert a társasági szerződés általános, a társaság működésére, illetve a mindenkori tagokra vonatkozó rendelkezéseket tartalmazhat, és nem konkrét kétoldalú jogügyleteket. Az elsőfokú bíróság félreérti a 1997. évi Gt. 134. § (1) bekezdésében foglaltakat. Itt a 1997. évi Gt. nem többlettagsági jogot, azaz egy mindenkori üzletrészhez kapcsolódó, azt a többi üzletrésszel szemben megillető elővásárlási jogot nevesít, hanem pusztán a tagok közötti, egyébként szabad üzletrész átruházás korlátozásának lehetőségét adja meg a tagok részére, és ennek garanciális módjaként írja elő, hogy erre csak és kizárólag a társasági szerződésben kerülhet sor.

Az opció nem az elővásárlási joghoz hasonló, illetve annál erősebb „hatalmasság” ahogyan azt az elsőfokú bíróság értelmezi, hanem egy kétoldalú adásvételi szerződésen alapuló, az egyik fél által a másik részére biztosított jogosultság. Egyébként az opciós adásvétel esetén is gyakorolható az elővásárlási jog.

Az opciós adásvételi szerződés nem korlátozza a tagok közötti átruházást, hanem annak éppen egyik megvalósult fajtáját jelenti. Semmi nem indokolja ezért, hogy egy konkrét adásvételi szerződést a tagok a társasági szerződésbe foglaljanak. Nincs olyan jogilag elfogadható körülmény, amely azt indokolná, hogy míg a tagok egy egyszerű adásvételi szerződéssel minden további nélkül átruházhatják az üzletrészüket, amely a társasági szerződés módosítását nem igényli, addig egy opciós adásvétel esetén a taggyűlés legalább háromnegyedes szótöbbséggel hozott határozatára, azaz a társasági szerződés módosítására legyen szükség. Ez egyúttal a két szerződő fél szerződéses szabadságát is korlátozná. Ebből következik, hogy két tag között opció létesítésére vonatkozó megállapodás nem ütközik a 1997. évi Gt. 133. § (1) és 134. § (1) bekezdéseibe, így a megállapodás nem minősülhet semmisnek.

Végül a felperes fellebbezési ellenkérelmében foglaltakra utalással rögzítette, hogy a felperes abban a keresetében előadott további indokai figyelembe vételét is kéri, azonban tekintettel arra, hogy a felperes sem fellebbezést, sem csatlakozó fellebbezést nem terjesztett elő, kérte, hogy a másodfokú bíróság ezen indokokat hagyja figyelmen kívül.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül.

Ennek keretében rámutat arra, hogy helytállóan hivatkozott az I. rendű alperes az előkészítő iratában arra, hogy a határozat indokolása elleni fellebbezés, illetve csatlakozó fellebbezés hiányában az elsőfokú bíróság által elutasított jogszabályi hivatkozással alátámasztott kereseti igények jelen másodfokú eljárásban már nem vizsgálhatók az alábbiak szerint.

Tény, hogy a keresetnek helyt adó ítélet ellen a felperes nem fellebbezett. Az alperes fellebbezése folytán - amennyiben a felperes a másodfokú eljárás tárgyává kívánta volna tenni a teljes kereseti kérelmét - az ítélet indokolása ellen, a Pp. 244. §-a szerint csatlakozó fellebbezést kellett volna előterjesztenie. Ennek hiányában, a fellebbezési korlátokra tekintettel a másodfokú bíróság csak a keresetnek helyt adó ítéleti rendelkezést, és annak indokait bírálhatta felül.

Nem osztotta a másodfokú bíróság a fellebbezési ellenkérelem azon hivatkozását sem, hogy az elsőfokú ítélet a II. rendű alperes vonatkozásában fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett.

A per tárgya szerződés érvénytelenségének, illetve jogviszony létre nem jöttének megállapítása volt, ahol a szerződő felek a Pp. 51. § a) pontja alapján egységes pertársaságot alkotnak. Ezért a Pp. 52. § (1) bekezdése értelmében az I. rendű alperes fellebbezése a pertársára is kihat.

Ezen túlmenően, érdemben megállapította a Fővárosi Ítéltábla, hogy a fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és az abból levont jogi következtetése is helytálló.

A másodfokú bíróság osztotta a keresetnek helyt adó indokait is, kiemelve a fellebbezés kapcsán, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan, a társasági jog általános rendeltetésével, ezen belül a személy és vagyonegyesítő kft.-kre vonatkozó szabályozás céljával és a jóhiszemű joggyakorlás követelményével összhangban értelmezte az 1997. évi Gt. jelen perben alkalmazandó rendelkezéseit.

A fellebbezés nem tartalmazott olyan újabb tényelőadást vagy bizonyítékot, amely alapot adott volna az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megváltoztatására, vagy eltérő jogi következtetés levonására.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján - annak helytálló indokaira tekintettel - hagyta helyben.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az I. rendű alperest a felperes részére az ügyvédi munkadíjból álló másodfokú költség megfizetésére; ennek mértékét a pertárgy értékére és az elvégzett ügyvédi tevékenységre figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdései alapján határozta meg azzal, hogy az ügyvédi munkadíj az általános forgalmi adót tartalmazza; a II. rendű alperesnek a másodfokú eljárásban költsége nem merült fel, ezért ebben a kérdésben határozni nem kellett.

Budapest, 2007. év szeptember hó 20. napján

álínláksné dr. Míka Ágnes sk.
a tanács elnöke

. Tibold Ágnes sk.
előadó bíró

. Kurucz Zsuzsánna sk.
bíró

A kiadmány hitelél:

bírósági tisztviselő